

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІ ПОСЛУГИ В ПЕРЕДВОЄННИЙ ПЕРІОД В УКРАЇНІ

Шиян Д.В., д-р екон. наук., проф.
Харківський національний економічний
університет ім. Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

Сьогодні, під час військової агресії РФ, дуже важко вести мову про розвиток готельно-ресторанного бізнесу в Україні. Разом з тим, навіть в цих умовах, він продовжується, відповідні послуги надаються, здійснюються інвестиції. Все це відбувається з погляду на те, що після завершення війни відкладений попит повернеться і даний сегмент бізнесу почне стрімко розвиватися.

Одним сучасних досліджень є оцінка попиту на готельно-ресторанні послуги з точки зору подальших перспектив розвитку галузі. Дана проблема висвітлюється під різними кутами зору в різних працях науковців [1–3]. Нами було вирішено оцінити рівень витрат домогосподарств за різними типами населених пунктів України по статті «ресторани та готелі». В якості бази дослідження використовувались дані державних статистичних спостережень домогосподарств за основними показниками щодо доходів, витрат та умов життя. Результати даного обстеження отримали назву «Анонімні мікродані по особах, які входять до складу домогосподарства» за 2021 рік [4]. Файл по домогосподарствах сформовано на підставі опитування 7614 домогосподарства. В процесі обстеження були отримані дані по особах щодо віку, статі, рівня освіти, соціально-економічного статусу особи, індивідуальних доходів, окремих характеристик рівня доступності медичних послуг, доступу до інтернету тощо.

Було вирішено поділити всі домогосподарства за величиною витрат домогосподарств на готелі та ресторани на сім груп (таблиця). Виявилось, що найбільшою групою респондентів була група яка мала величину витрат на рівні 0. Таких виявилось серед мешканців великих міст 49,5%, малих міст – 68,8%, сільських територій – 79,5%. Дані цифри, особливо по відношенню до мешканців сільських територій свідчать про значні обмеження відносно досліджуваних витрат. В той же саме час в групі з найбільшим рівнем витрат (більше 6000 грн) увійшли 17,7 % всіх домогосподарств які мешкали у великих містах, 8,1% – у малих містах та 4,0% – на сільських територіях. Фактично саме дану групу населення можна вважати групою на яку сфокусовані

відповідні бізнеси та сервіси. Одна з причин цього – більший рівень доходу мешканців великих міст порівняно з сільськими територіями.

Таблиця – Величина та питома вага витрат на ресторани та готелі у домогосподарств в Україні за різними типами населених пунктів у 2021 році

Величина витрат, грн	Великі міста		Малі міста		Сільська територія	
	кількість	%	кількість	%	кількість	%
0	1183	49,5	1395	68,8	2422	79,5
0,1-500	158	6,6	105	5,2	115	3,8
500,1-1000	117	4,9	82	4,0	74	2,4
1000,1-2000	179	7,5	88	4,3	117	3,8
2000,1-3000	100	4,2	62	3,1	72	2,4
3000,1-6000	228	9,5	131	6,5	123	4,0
більш 6000	424	17,7	164	8,1	122	4,0
Всього	2389	100,0	2027	100,0	3045	100,0

Але справа не тільки в цьому. Побудовані регресійні моделі залежності рівня витрат на готелі та ресторани від рівня грошових доходів дають підстави стверджувати, що зростання доходів на 1000 грн у мешканців великих міст, в середньому призводило до збільшення рівня витрат по аналізованій статті на 59 грн, тоді як у мешканців сільських територій – на 12 грн. Таким чином ми маємо ще і різну еластичність даних витрат, яка потребує окремого дослідження.

Список використаних джерел

1. Якименко-Терещенко Н. В., Побережна Н. М., Хо Жань Визначення проблем розвитку готельно-ресторанного бізнесу на основі фінансово-статистичної звітності. *Ефективна економіка*. 2021. № 6. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.6.11>.

2. Манов, М., Karolop, O. (2018). Проблеми розвитку готельно-ресторанного бізнесу в період подолання кризи. *Ресторанний і готельний консалтинг. Інновації*. 2018. №1. С. 31–40. <https://doi.org/10.31866/2616-7468.1.2018.147405>.

3. Ковальчук, Т. Г. Перспективи розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні в умовах глобалізації світового господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 23, Ч. 1. С. 126–130.

4. Анонімні мікродані по особах, які входять до складу домогосподарства. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.